

πρὸ αὐτῆς, νὰ τὸν παρηγορήσῃ. Καὶ οἱ δάκτυλοί της συσφιγγόνται, συστρέφονται, ἐν ᾧ τὸ στόμα της πτυχοῦται καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ της πληροῦνται δακρύων. Ἄλλ' οὐδὲν εἶπε. Καὶ ὁ Μοντβριὰν μὲ βήμα γέροντος ὄν ὁ μόχθος τοῦ ζῆν συντρίβει, ἀπομακρύνεται βραδέως ἐν τῇ ἀτραπῷ, τῇ καλυπτομένῃ ὑπὸ χλόης, θάμνων καὶ σπάρτων.

Ἡ Γενεβιέδη λησμονεῖ τὰ πάντα, — καὶ τὴν μονομαχίαν ἣτις ἠδύνατο νὰ ἔχῃ συνεπειὰς τραγικάς, καὶ τὸ δάσος ἐνθα εὐρίσκεται, καὶ πᾶν ὅ,τι πρὸ μικροῦ συνέβη. Πετὰ μακρὰν, πολὺ μακρὰν. Ὅπως ἐξησθενημένη ἐκ τοῦ μυστηριώδους αὐτῆς ἄλγους, δὲν σκέπτεται πλέον περὶ τῆς θλίψεώς της· χαύνωσις τὴν κατακυριεύει, ἀποθάρρυνσις διὰ τὴν αἰωνίαν πάλην ἣν καταβάλλει ἵνα πάντοτε ὑποφέρῃ τῇ ἐπανάρχεται εἰς τὴν μνήμην ἢ παιδικῆ της ζωῆ, μὲ τὴν γαλήνιον αὐτῆς εὐδαιμονίαν, ἐκεῖ, ἐν μέσῳ τῶν ὄπλων, ἐν ᾧ ὁ μπάριμπα Τρέγκ ἐξηγεῖ εἰς τοὺς πελάτας τὰ ἀρχαῖά του εὐρήματα — καὶ πρὸ πάντων οἱ χρόνοι καθ' οὓς, παιδίον ἔτι, ἀνετρέφετο τόσον ἐπιμελῶς καὶ μετὰ τόσων θωπειῶν, ἀνεπόλει δὲ καὶ τὴν φωνὴν τοῦ γέροντος πατρὸς ψάλλοντος αὐτῇ παιδικὰ ἄσματα.

Αἴφνης φρικιᾷ. Ἡσθάνθη τὴν κατάψυχρον χεῖρα τοῦ Τουρζῆ ψαύουσα τὴν ἰδικὴν της. Ἀκούει τὸν νεαρὸν ἄνδρα ὁμιλοῦντα αὐτῇ — ἀλλὰ δὲν ἀντιλαμβάνεται τῶν λόγων του, ὡσεὶ ἐξακολουθοῦσα πάντοτε νὰ ρεμβάζῃ — τῇ φωνῇ του φαίνεται μακρόθεν προερχομένη, ὁμοιάζει πρὸς φωνὴν ὀπτασίας.

— Γενεβιέδη, τῇ εἶπεν, ὁ Τουρζῆς, ἀνοίξατέ μοι τὴν καρδίαν σας, ὡς θὰ ἐκαμνέτε πρὸς ἀδελφόν, πρὸς φίλον.

Καὶ τῷ φαίνεται ὅτι ἀκούει τὴν φωνὴν ἐκεῖνης, πάντοτε ρεμβαζούσης, πάντοτε βεβουλισμένης εἰς τὴν ἀπράξιμον ἀμφιβολίαν της.

— Τί ἐπιθυμεῖς νὰ σοὶ εἶπω, Τουρζῆ;

— Ποῖον ἐκ τῶν δύο ἀγαπᾷς, τὸν Ἐκτορα ἢ ἐμέ!

Ἔμενε σιωπηλῇ. Μόνον δὲ — κλαίει τις πολλακίς ἐν ᾧ ὄνειρεύεται — ἠσθάνετο χονδρὰ δάκρυα κυλιόμενα ἀπὸ τῶν ὀμμάτων μεχρι τῶν ἄκρων τῶν χειλέων της, ἔνθα ἐστάθμευον ἐντὸς τινος λακκίσκου.

Τότε ὁ Τουρζῆς ἀφίνει νὰ ὀλισθήσῃ ἀπὸ τῆς παγεράς του χειρὸς ἢ χεῖρ ἐκεῖνης, καὶ ἀπομακρυνθεὶς διὰ βήματος ἐσπευσμένου, συναντᾷ τὸν Μοντβριὰν ὄν καλεῖ καὶ ἐπαναφέρει πρὸ τῆς Γενεβιέδης.

Καὶ σχεδὸν ἐστερημένος δυνάμειν καὶ φωνῆς, ὑποτραυλίζει:

— Σᾶς ἀγαπᾷ. Ἐκτορ, Λάβετέ τὴν ὑμεῖς πάλιν!

Ἡ κόμησσις ἀφυπνίζεται ἐκ τῶν λέξεων τούτων... Τόσον κελῶς αἰσθάνεται τὸ ἀφύρητον ἄλγος τὸ πληροῦν τὴν καρδίαν τοῦ νεαροῦ ἄνδρος, ὡστε τείνει τὰς χεῖρας πρὸς τὸν Τουρζῆν, ποιούσα κίνημα εὐσπλαχνίας καὶ πρέμου, καὶ ποθοῦσα ν' ἀνακραῖξῃ.

— Ὄχι, ἀπέστειλέ με καὶ μίαν ἀγαπᾷ...

Ἄλλὰ διατί μένει ἄφωνος, οἱ δὲ βραχίονές της καταπίπτουσιν ἀδρανεῖς; Διατί, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ λεγόμενά της, τὰ δάκρυά της ἐδιπλασιάσθησαν ἤδη;

— Χαῖρε, εἶπεν ὁ Τουρζῆς, σὲ συγχωρῶ.

Καὶ ἀπεμακρύνθη κεκυφώς, μόλις δὲ προὐχώρησε βήματά τινα, ἤρχισε νὰ τρέχῃ καὶ ἐξηφανίσθη ἐν τῷ δάσει.

Ὁ ἄνεμος, πνέων σφοδρῶς, ἠφάνιζε τοὺς κρότους τῶν βημάτων του, ἀναμιγνυομένους πρὸς τὸν θόρυβον τῶν ἐκ τῆς καταγίδος συνταρασσομένων φύλλων τῶν δένδρων.

Ὁ Μοντβριὰν ἐγονυπέτησε πρὸ ἐκείνης.

Ἐκλαίεν.

— Εἶνε ἀληθές, Γενεβιέδη;

Αὕτη περιέβαλε διὰ τῶν βραχιόνων της τὸν τράχηλόν του, ἀτενίζουσα αὐτὸν βαθέως εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Τὰ δάκρυά της ἀπεξηράνθησαν, ἐπὶ δὲ τῆς μορφῆς της ἐπλανᾶτο μειδίαμα, μειδίαμα γυναικὸς συνεουσίας ἐν ἑαυτῇ δύο ὄντα — τὸ ἐν χαῖρον καὶ τὸ ἄλλο ἄπειπι.

Καὶ μὴ ἐρωτῶσα πλέον αὐτὸν ἂν θὰ τὴν καλίστα εὐτυχῇ καὶ ἂν τὸ μέλλον θὰ ἐξηφάνιζε τὰς ἐκ τοῦ παρελθόντος ἀναμνήσεις, ἐψιθύρισεν ἐπὶ τῶν χειλέων ἐκεῖνου τὴν μόνην ταύτην λέξιν ἐν ἣ συνεκέντρουτο ὁλόκληρος αὐτῆς ἡ ὑπαρξίς:

— Σ' ἀγαπῶ!!

Τ Ε Λ Ο Σ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΟΝ

ΜΙΑ ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ

Νὰ μὲ πάρῃ ὁ διάβολος ἂν ἐνθυμοῦμαι τὸ ὄνομά της! Καὶ ὅμως τὴν εἶχα ἀγαπήσει τόσον!

Εἶνε περίεργον πόσον πλούσιος γίνεται τις ὅταν ἀνοίγῃ παλαιὰ συρτάρια. Πόσοι λησμονημένοι στεναγμοί, πόσα μικρὰ πράγματα, παρελθόντος συρμού, κατασκοινισμένα! Ἡμῖν δέκα ἐξ ἑτῶν ἀκριβῶς, ἐτελείωσα τὸ γυμνάσιον. Τότε πρῶτον, κύπτων εἰς τὸ σῶς τῆς ἀγαπητῆς μου... ἄ! μὰ εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐνθυμηθῶ τὸ ὄνομά της — προσέφερα τρέμων τὸν πρῶτον ἔρκον τῆς ἀγάπης μου. Ἐκεῖ, εἰς τὸν λευκὸν λαμῖν τῆς ἀπέθεσα τὸ πρῶτον μου φίλημα.

Ἡ οἰκογένειά της ἦτο φιλὴ τῆς ἰδικῆς μου. Ὅσακις ἦτο ἄλλο πρόσωπον ἐμπρὸς, μοὶ ἐμειδία ἐντὸς τοῦ κατόπτρου. Πιστεύω ὅτι θὰ τὴν ἐνθυμῆσθην, ἀλλὰ ὀλίγαι τῆς ἀπιστίας μοὶ ἐπροϋξένουν φρίκην. Ἡμῖν ὑπερβολικὰ ζηλότυπος.

Λοιπὸν, ἦτο ἡ παραμονὴ τοῦ νέου ἔτους. Αἱ οἰκογένειαι μᾶς ἦσαν προσκεκλημέναι εἰς τὴν οἰκίαν ἐνός φίλου ὁ ὁποῖος ἔγινε κατόπιν ἀνακρίτης δὲν εἰσεύρω ποῦ.

Ἔτρεψχ, τὴν ἐζήτησα εἰς τὴν οἰκίαν της καὶ εἶδα μετὰ χροῶς ὅτι εἶχεν ἐτοιμασθῆ ἐνωρίτερον. Μᾶς ἔδωκα

τὴν ἀδειαν νὰ προπαρευθῶμεν. Ἐπέρασε τὸν βραχίονά της ἀπὸ τὸν ἰδικόν μου καὶ εὐρέθημεν εἰς τὴν ὁδόν.

Θὰ ἐδοκιμάσατε βεβαίως τὴν χαρὰν ἣν αἰσθάνεται παιδίον τὸ ὁποῖον μεγαλώνει πλέον, τελειώνει τὸ γυμνάσιον, καὶ—σπουδαϊστάτον—ἔχει ἐρωμένην!

Τρέμει διὰ τὴν πόλιν του καὶ σκέπτεται ποίαν κ' α- τήχησιν ὀ- ἀκούσῃ ἀπὸ τὴν μητέρα του ἂν γίνῃ γνωστόν. Ἀλλὰ τί σημαίνει; Μήπως δὲν εἶνε ἄν- δρας, μήπως δὲν εἶνε ἐλεύθερος; Θὰ ἤθελε νὰ τὸν ἴδῃ, ὀδηγοῦντα τὴν ἐρωμένην του, ὅλος ὁ κόσμος καὶ ὁμῶς τρέμει μήπως τὸν ἴδῃ κανεὶς συγγενῆς του. Θὰ εἶδε τὸν μέγαν του δάκτυλον διὰ νὰ ἔχῃ ὀλίγον μύστικα, διὰ νὰ μὴ τοῦ προξενῇ τὸ σιγάρον πόνος εἰς τὴν καρδίαν, καὶ τὸ κοιναὶ σὺ βίον βλάβην εἰς τὸν στόμαχον...

Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φίλου εὖρομεν πλήρη τὴν συνκατατροφήν. Ἄν καὶ ἦσαν καὶ ἄλλοι τῆς ἡλικίης μου, ἐντούτοις ἐνόμισα ὅτι ἐμὲ μόνον παρετή- ρουν ὅλοι καὶ μήπως δὲν εἶχον δίκιον. Νὰ ἔχω ἐρω- μένην τὸσον μικρὸς καὶ μάλιστα νὰ τὴν συνοδεύσω εἰς ἐσπερίδα! Ἡ συνειδησις μου μὲ ἐτυπτε, ἡ ἀνάμνη- σις τοῦ πατρὸς μου μὲ ἀπεθάρρυνε.

Μικρὰ μου, ἀνέκραξεν ἀφῆς ὁ οἰκοδεσπότης. Τρέ- ξατε λοιπὸν εἰς τὴν τραπέζαν.

Δὲν ἤκουσα τίποτε ἄλλο ἕνεκα τοῦ θορύβου ὅστις ἡ- γέρθη ὑπὸ τῶν παιδιῶν τοῦ σπευδόντων νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις των. Ὅμολογῶ ὅτι τὸ ἐπίθετον αὐτὸ—μικρὰ μου—δὲν μου ἤρρεσεν ἦτο πολὺ ταπεινὸν δι' ἐμὲ, ἔπρεπε ὅμως νὰ τὸ ὑποφέρω.

Ἐπὶ τῆς τραπέζης εὐρίσκατο πινάκιον πλήρες σιγα- ρέτων.

— Ἴδου τί θὰ καταστρέψῃ τὴν νεολαίαν, εἶπον ἐπα- ναλαμβάνων μηχανικῶς τοὺς στερεοτύπους λόγους τῆς μητρὸς μου καὶ ρίπτων ἀπληστον βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἀ- πηγορευμένου αὐτοῦ καρποῦ.

Ἡ ἐρωμένη μου—ἀλλὰ πῶς τὴν ἔλεγαν λοιπόν,—ἡ ἐρωμένη μου εὐρέθη, δὲν ἤξεύρω πῶς—εἰς τὰ ἀριστερά του οἰκοδεσπότη. Τὸ πρᾶγμα δὲν μοῦ ἤρρεσε. Ὁ οἰκο- δεσπότης εἶχε φήμην ὠραίου ἀνθρώπου ὥστε ἐνοεῖται ἡ ἀμυχανία μου.

— Ἄ εἰσθε ὅλα καλά τώρα μικρὰ μου, ἀνέκραξεν ὁ οἰκοδεσπότης. Ἄν σὰς στενοχωροῦν τὰ φορεματάκια σας βγάλτε τα, μικροὶ μου ἄγγελοι. Καὶ ταῦτα λέ- γων ἐφίλησε, ταχὺς ὡς ἄστραπὴ, τὰς δύο αἰτινες ἦσαν δεξιά καὶ ἀριστερά του καὶ τῶν ὁποίων ἡ μία, καθὼς εἶχα τὴν τιμὴν νὰ εἶπω, ἦτο δυστυχῶς ἡ ἐρωμένη μου.

Ἠσθάνθη τὰς τρίχας μου ὀρθουμένας... Καὶ εἰς ἐπίμετρον, ὅλοι ἐγέλασαν, ἐνῶ ἐγὼ ἐδάκρυζον διὰ τὴν τύ- χην μου.

— Τρώγετε, μικρὰ μου, ἤκουσθη πάλιν ἡ φωνὴ αὐ- τοῦ τοῦ κκοῦργου ἀνκρητοῦ. Ὅ,τι θέλετε, μὴ κυττά- ζετε τάξιν, ὅ,τι σὰς ἀρέσει. Ὅτε οἱ ἄγριοι τῆς Ἀφρι- κῆς δὲν τρώγουν οὕτω... Ἐμπρὸς λοιπόν.

Καὶ... φράπ! δῶν ἀκόμη φιλήματα εἰς τὰς δύο παραστάτιδας του. Ἐὰν δὲν ἦμην κατὰ τὸ ἥμισυ με- θυσμένος, ἐξάπαντος θὰ ἐφόνευα αὐτὸν τὸν δημίον.

Δὲν ἤκουα πλέον, ἐγέλων, ἔπινον, ἐτραγώδουν. Συγ- κεχυμένος θόρυβος συγχρούσεως φιαλῶν, σκευῶν, ὀδόν- των, κατέκλυζε τὰ ὦτα μου. Νέφος ἐσκίαζε τοὺς ὀφθαλ- μούς μου. Αἴφνης ἡ ἐρωμένη μου, ἡ ἀγκυλὴ μου, τὸ ἐνειρόν μου, ἡ ζωὴ μου, ἐρρίφη ἐπὶ τοῦ ἀνκρητοῦ καί...—φρίττω ἀκόμη—κατεβρόχθισε τρεῖς τρῶ- φες αἱ ὁποῖαι ἦσαν εἰς τὸ πινάκιόν του.

Ἐδοκίμασα βαθεῖαν λύπην, ἐνόμισα ὅτι ἡ καρδία μου θὰ διερρηγγίνοτο, ἔπειτα...

Ἐδῶ σταματοῦν αἱ ἀναμνήσεις μου. Τῆσυνέβη κατό- πιν; Ἐνθυμοῦμαι μόνον ὅτι ὅταν μὲ ἔφερον εἰς τὴν ἀμαξάν μίαν γνωστὴν λεπτὴ φωνή—ἡ φωνὴ ἐκείνης— ἤκουσθη καταφρονητικῆ.

— Ὅ, ἐμέθυσε τόσο εὐκόλα!

Ἀλλὰ πῶς διάβολο λοιπὸν τὴν ἔλεγαν τὴν ἐρωμέ- νην μου; Νομίζω ὅτι τὸ ὄνομά της ἐτελείωνεν εἰς ἰ... Α! ὄχι! ὄχι! ὑποθέτω ὅτι ἔληγεν ἀπλῶς εἰς α.

(Κατὰ τὸν Γουσταῦον Δρόζ.)

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΡΙ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Ἐδῶ καὶ τέσσαρους χρόνους ὁ κ. Α. Ρ. Παγγαδῆς ἔγραψε διατριβὴν εἰς τὴν τότε Κυψέλην τῆς Ζα- κύνθου περὶ ποιήσεως καὶ στιχοουργίας. Εἰς τὴν διττήτου ἐκείνην διατριβὴν ἐμέμφοτο τοὺς Ἴονας ποιητὰς καὶ στὴν ποίησίν τους καὶ στὴν στιχοουργίαν τους.

Ἐγὼ τότε, ὄρισκοντας ἄδικας τὰς μομφὰς του, τοῦ ἀπήντησα εἰς τὸ ἀκολουθιῶν φύλλο τῆς ἰδίας Κυψέλης ἄλλὰ ἡ ἀπάντησή μου ἐκείνη ἐμεινὲ ἀναπόκριτη. Ἴδου δὲ κ' ἐφέτο στὸ Ἡμερολόγιον τοῦ κ. Σκόκου τοῦ 1888 βλέπω πάλι δευτέρῃ του διατριβῇ διὰ τὸ αὐτὸ ἀντικεί- μενο ἄλλὰ ἐφέτο ὁ κ. Παγγαδῆς διαπραγματεύεται τὴν στιχοουργίαν μᾶλλον.

Ἡ στιχοουργία ὅμως τὴν ὅποιαν ἐρίγεται ὁ κ. Παγ- γαδῆς, δὲν βασίζεται εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν συλλαβῶν καὶ εἰς τὸν στιχικὸν τόνον, τὰ δύο τοῦτα συνιστατικὰ τοῦ ση- μερινοῦ στίχου, ὡς ἀπαιτοῦν τὰ σημερινὰ τύμπανα τῶν αὐτιῶν μας ἄλλὰ εἰς τὰς μικρὰς καὶ βραχεῖες συλλα- βὰς, εἰς τοὺς δακτύλους, τροχαίους, κλπ. ὡς ἐσυνηθοῦ- σαν οἱ ἀπὸ δύο χιλιάδας χρόνους κεκοιμημένοι Ἕλληνες!

Μὲ τὸ ἀναχρονιστικόν τοῦτο πεθαμμένο σύστημα, ὁ κ. Παγγαδῆς κάνει κάποτε στίχους ὅπου, τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦθελ' ἴσως ἐπαινεθοῦνε. Ἐταί, ἂν ἀληθέψουν τὰ λεγόμενα περὶ Δευτέρας Παρουσίας, ὁ Ὅμηρος, ὁ Πίνδαρος, οἱ Τραγικοὶ, καὶ Κωμικοὶ ποιηταὶ, καὶ ἄλλοι τοῦ καιροῦ ἐκείνου, θὰν εἴδουν, δὲν ἀμυβιάλλω, τὰ στιχοουργικὰ τοῦ κ. Παγγαδῆ ἀξιόλογα. Εἰς ἐμὰς ὅμως εἶνε ὅλως ἀνωρελῆς καὶ ἄχρηστη μία τέτοια στιχοουργία, εἶνε πλήρης σχολαστικισμὸς, ὄχι διάφορος τοῦ κοινοῦ σχολαστικισμοῦ τῶν σημερινῶν λογικωτάτων, οἱ ὁποῖοι ἂν τὰς γυναῖκες τοῦ θεάτρου, ἀγωνίζονται κ' ἐκείνοι νὰ γριλιάσουνε καὶ νὰ γανόσουνε τὴν νέα σημερινὴν γλῶσ- σα μας, διὰ νὰν τὴν κάμουνε νὰ φαίνεται γρηῃ τοῦ και- ροῦ ἐκείνου!.. Ἐταί, ὁ κ. Παγγαδῆς καὶ ἀκλόουθόι του, θέλει εἴδουν νοστιμευτὰς τῶν στίχων τους, ἐν πε- ριπτώσει Δευτέρας Παρουσίας ἐμὰς ὅμως τέτοιαι στι- χουργίαι καὶ τέτοιοι στίχοι, δὲν μὰς ἐνδιφεροῦν, οὔτε πολὺ οὔτε λίγο.

Εἰς τὴν φετινῆτου διατριβῇ ὁ κ. Παγγαδῆς, ἐξακο- λουθῶντας νὰ διαπραγματεύεται περὶ ὁμοιοκαταλήξεων